

22. Оцінка якості та асортименту декоративної косметики на ринку України

Ірина Півтора, Тетяна Артюх

Національний університет харчових технологій

Вступ. Ринок парфумерно-косметичних товарів України на теперішній час є одним з найбільших після традиційних лідерів за обсягами продажу - ринків алкоголю, тютюну, продуктів харчування.

Слово косметика (від *cosmetike*) означає "майстерність прикрашати". Використання косметичних засобів походить з глибокої давнини. З незапам'ятних часів у всіх народів широко застосовувались різні природні речовини для прикрашання обличчя і тіла, у релігійних обрядах, чарівництві, магії тощо. Сучасне поняття косметики значно ширше: косметикою називають і засоби догляду за шкірою, волоссям, за ротовою порожниною і зубами, засоби для запобігання передчасному старінню шкіри, для виведення багатьох дефектів шкіри, для профілактики деяких захворювань та ін.

Матеріали і методи. На кожному з етапів життєвого циклу в косметичних товарах можуть протікати ті чи інші процеси, які викликають зміни, небезпечні для здоров'я людини. Комплекс випробувань хімічних показників багатьох косметичних засобів включає визначення водневого показника, кислотного числа, а також мікробіологічних та токсикологічних показників. Всі ці показники визначають вплив косметичних засобів на шкіру людини. У косметичних засобах не повинні міститися токсичні елементи - свинець, ртуть, миш'як.

Результати. Під час аналізу ринку косметичної продукції в Україні було встановлено, що найбільшу частку на українському ринку, приблизно 90%, косметичної продукції займають товари європейських виробників і лише 10% - продукція вітчизняних виробників. Це пояснюється високою якістю імпортованої косметичної продукції, гарним упакуванням, привабливим зовнішнім виглядом. Але в Україні існують виробники, які можуть чи зможуть в найближчому майбутньому виготовляти якісну, привабливу і врешті решт конкурентоспроможну продукцію, та розвивати конкурентоспроможну косметичну промисловість в Україні. Проте варто зазначити, що жодна одиниця косметичної продукції, яка реалізується через мережу торговельних закладів та послуг не має сертифікату якості або відповідності, виданого будь-якою акредитованою лабораторією. Це вказує на те, що у гонитві за безпечністю продукції, яка не викликає сумніви за наявності сертифікату (в тому числі і міжнародного) бізнесмени, та й споживачі не вимагають сертифікату якості. Проте стає не зрозумілим за що власне кажучи ми платимо такі великі кошти: за безпечність або за той корисний ефект, який так і нічим не декларується.

Тому для перевірки якості косметичних товарів проводять комплекс випробувань, практично однакових як у Європі, так і в Україні. Особливо ретельно перевіряють косметичні засоби, виготовлені за новою рецептурою.

У процесі виробництва, фасування, застосування і зберігання косметичні засоби можуть бути в різному ступені забруднені мікроорганізмами, які можуть продовжувати розвиватися в косметичному продукті, що призводить до його псування. Тому більшість косметичних засобів перевіряють на мікробіологічну безпеку. Для придушення розвитку колоній мікроорганізмів до складу косметичної продукції вводять інгібітори, консерванти. На стадії виробництва та фасування

необхідно дотримуватись вимог стерильності і асептики. Цього можна досягти тільки при повній автоматизації процесу. Особливо важливе дотримання стерильності декоративної косметики для очей. Всі косметичні вироби являють собою складну, багатокомпонентну систему, до складу якої входять жири, структуроутворюючі, поверхнево-активні речовини, барвники, спеціальні добавки (антимікробні, фотозахисні та ін), біологічно активні речовини (вітаміни) та ін., які чинять корисний вплив на шкіру людини, тому необхідна ретельна оцінка по-перше: їх наявності, як це вказано в маркуванні, а також їх токсикологічних властивостей з метою забезпечення випуску високоякісної продукції, нешкідливою для споживача.

У програму токсикологічних досліджень входить дослідження, як інгредієнтів косметичних засобів, так і готової продукції з урахуванням її призначення і умов застосування. Токсикологія вивчає вплив хімічних речовин на організм тварин, встановлює безпечні рівні впливу, дозволяє регламентувати вміст інгредієнтів у рецептурах готових виробів.

Висновок. Вітчизняні виробники повинні підвищувати обсяги виробництва декоративної косметики та засобів по догляду за обличчям, оскільки дана продукція користується найбільшим попитом серед населення. Потрібно проводити рекламні кампанії та заходи щодо стимулюванню збуту, роблячи торгівельні марки українських виробників більш відомими та популярними. Треба акцентувати увагу на високу якість товарів, яка забезпечується використанням як натуральних продуктів, так і інших інгредієнтів, що забезпечують досягнення декларованого корисного ефекту. З цією метою поширити сертифікацію косметичної продукції в акредитованих західними компаніями лабораторіях. Також треба підвищувати кваліфікацію спеціалістів, які б змогли створювати унікальну та оригінальну продукцію.

Література.

1. Gerardo Alvarez-Rivera, Marlene Vila, Marta Lores, Carmen Garcia-Jares: Probabilistic assessment of exposure to nail cosmetics consumers : Original Research Article Food and Chemical Toxicology / April 2012, vol. 66, p.36-43
2. N. Cabaleiro, I. de la Calle, C. Bendicho, I. Lavilla: A Simple method to assess the Hydrophilic Lipophilic Balance of Food and Cosmetic Surfactants: Physicochemical and Engineering Aspects, In Press / March 2010, vol. 57, p. 47 – 79.